

VANHUSTEN HOIDON LAADUSTA KAUNIALASSA

Rahoituksesta, verojen maksamisesta ja voiton tavoittelusta

Kaunialan Sairaala Oy on Sotainvalidien Veljesliitto ry:n ja Vantaan kaupungin yhteisesti omistama osakeyhtiö, joka toteuttaa sairaalatoimintaa Kaunialassa. Siksi suurin osa Kaunialan asukkaista ja kuntoutuspotilaista on Vantaalaisia. Yhtiö on jo perustamisvaiheessa määritelty voittoa tavoittelemattomaksi; mahdolliset voittonsa se siis käyttää oman toimintansa kehittämiseen, eikä maksa osinkoja omistajilleen. Tämän ansiosta sillä on myös Yhteiskunnallinen Yritys –merkki (Suomalaisen työn liiton myöntämä).

Sairaalayhtiö on elinkeinoverovelvollinen: Jos sairaalayhtiö tekee voittoja, maksaa se siitä veroja. Niinä vuosina, kun yhtiö ei ole maksanut lainkaan veroja, johtuu se tappiollisesta tuloksesta.

Kauniala saa tuottoja ainoastaan hoitopäivämaksuista; sillä ei ole minkäänlaista perusrahoitusta valtion, omistajien tai minkään muunkaan tahon puolelta, vaan palvelun tilaaja (sotainvalideille Valtiokonttori, muille kotikunta tai joskus asiakas itse) maksaa toteutuneiden hoitopäivien mukaan.

Henkilöstömitoituksista

Julkisuudessa on puhuttu paljon mm. hoitajamitoituksista hoivakodeissa. Kaunialan tehostetussa asumispalvelussa mitoitus on 0.61 (STM:n suositus vähintään 0.5), ja sairaalan osastoilla 0,68.

Esim. 24-paikkaisessa tehostetussa asumispalvelussamme tämä tarkoittaa 14.5 lähihoitajaa, eli yksikön aamuvuoroissa on läsnä 5 hoitajaa, iltavuoroissa 4 hoitajaa, ja öisin yksi. Kunakin päivänä 4.5 hoitajaa on vapapäivällä. Laitosapulainen hoitaa asukashuoneiden ja yhteisten tilojen siivoukset arkipäivisin, tarvittaessa lisätyövoimaa siivoukseen on saatavilla muualta talosta. Lisäksi sairaanhoitajat, lääkärit, osastofarmaseutti, terapia- ja muu henkilöstö käyvät säännöllisesti yksikössä. Yöaikaan tehostetun asumispalvelun hoitajalla on aina saatavilla apua sairaalan puolelta; Kaunialassa on öisin jokaisella osastolla oma lähihoitaja, ja lisäksi yksi kiertävä sairaanhoitaja – yhteensä talossa on siis 10 hoitajaa joka yö. Epidemia- ym. erityistilanteissa otamme yövuoroon lisähenkilöstöä.

Vantaan kaupungin palvelukuvaus tehostetusta asumispalvelusta (= vaatimukset palveluntuottajalle) sanovat näin: *”Ympäri vuorokautisen hoidon koulutetun henkilöstön vähimmäismäärä on 0,5–0,6 hoitotyöntekijää asiakasta kohden vuorokaudessa (=toteutunut henkilöstömitoitus). Henkilöstön*

vapaapäivät lasketaan toteutuneeseen mitoitukseen.” Kaunialassa kyseinen vaatimus siten täyttyy, ja jopa hieman ylittyy.

Avustavasta henkilöstöstä Vantaan palvelukuvaus sanoo näin: *”Hoitohenkilökunnan henkilökuntamitoituksen lisäksi toimintayksikössä tulee olla lisäksi AVIn tai Valviran edellyttämä mitoitus tai vähintään 0,1 mitoitus avustavaa henkilökuntaa (omana toimintana tai alihankintana) ateria-, siivous- ja vaatehuollon tehtäviä varten.”* Koska tilaajan maksama hoitopäivähinta on rajallinen ja kiinteä, joudumme itse päättämään, millaisiin resursseihin tuo raha käytetään. Olemme Kaunialassa katsoneet tärkeämmäksi käyttää rahoituksesta mahdollisimman suuri osa hoitotyön ammattilaisten palkkaamiseen, kuin avustavan henkilöstön palkkaamiseen; sen vuoksi toteutamme siivouksen tuolla palvelukuvauksen mukaisella 0.1 avustavan henkilökunnan resurssilla, ja käytämme kaiken muun rahan hoitajamitoituksen pitämiseen mieluummin vaatimukset ylittävällä tasolla kuin minimitasolla. Siten hoivakotien yleinen käytäntö siitä, että lähihoitajat tekevät myös pyykkihuoltoa ja ruokajakelua, toteutuu myös meillä, mutta silti hoitotyöhönkin riittää resursseja. Ruoan valmistus kuitenkin tapahtuu Kaunialan keskuskeittiössä.

Olemme myös pitäneet avustavat toiminnot (siivous, keittiö ym.) Kaunialan omana toimintana emmekä ole ulkoistaneet niitä. Näin pystymme tarvittaessa aina joustamaan ja ohjaamaan lisäresurssia sinne missä sitä tarvitaan – myös työtehtävien sisältö on huomattavasti joustavampaa omalla henkilöstöllä toteutettuna.

Sairaalan osastoilla mitoitus 0,68 tarkoittaa esimerkiksi 31-paikkaisessa os. Aavassa sitä, että hoitajia on yhteensä 21.08 hlö. Arkiaamuisin vuorossa on 8 hoitajaa, iltavuorossa 5 hoitajaa, ja yöllä yksi. Vapaapäivää on viettämässä 7 hlö. Viikonloppuisin pärjätään hiukan vähemmällä (aamu 7, ilta 4) koska tutkimus-, hoito- ja terapiatoimenpiteitä on vähemmän, ja omaisia on paljon vierailmassa ja avustamassa omaa läheistään. Öisin naapurisiipiä hoitajat avustavat toisiaan, ja saavat apua myös kiertävältä sairaanhoitajalta.

Kaunialalla on melko hyvän kokoinen ”vakiokkeikkalaisrinki”, josta saamme äkillisiin poissaoloihin sijaisia. Joskus kuitenkin käy niin, ettei sijaista saadakaan tai poissaolo tulee hyvin lyhyellä varoitusajalla. Silloin omasta henkilöstöstä etsitään hoitaja, joka tekee vapaaehtoisesti ns. tuplavuoron. Hän saa tuplavuorostaan vastaavan vapaan tai rahakorvauksen. Pyrimme huolehtimaan siitä, ettei ylitunteja kertyisi samoille ihmisille liikaa, jotta heidän jaksamisensa ei vaarantuisi.

Koska hoitajamitoituksen on täytyttävä aina, huolehdimme siitä, että lomien ja muiden poissaolojen ajaksi palkataan jokaiselle hoitajalle sijainen. Esimiehiä ei lasketa mitoituksiin lainkaan.

Pätevän hoitohenkilöstön saatavuudessa on jo kauan ollut ongelmia sekä pääkaupunkiseudulla, että koko maassa. Pidämme kuitenkin huolen siitä, että hoitajilla on tarvittava ammattipätevyys (rekisteröity Terhikki-rekisteriin), ja kaikilla vakituisilla hoitajilla sekä pitkäaikaisilla sijaisilla on velvollisuus suorittaa lääkelupakoulutus. Tarkistamme myös kielitaidon riittävyuden rekrytoitaessa, ja tarjoamme maahanmuuttajataustaisille työntekijöillemme kielikoulutusta sekä kirjaamisen ja kommunikoinnin tukea (monikulttuurisuustoiminta, jolla oma osa-aikainen työntekijä). Kielitaidon kehittyminen sujuvaksi työssä vaatii aikaa ja panostusta.

Kaunialassa on vielä toistaiseksi, lahjoitusvarojen turvin, ollut mahdollista pitää palkattuna erikseen ulkoiluttajia ja sosiokulttuurisen /vapaa-ajan toiminnan ohjaajia. Kaikki Kaunialan asukkaat ja kuntoutuspotilaat pääsevät osallisiksi näistäkin palveluista, joihin useimmilla hoivakodeilla ei ole mahdollisuuksia. Sairaaloimintojensa ansiosta Kaunialalla on myös oma lääkärikunta (4 yleis- ja erikoislääkäriä), mistä myös hoivapalvelut saavat huomattavaa etua suhteessa muihin hoivakoteihin.

Valvonnasta ja toiminnan reunaehdoista

Kaunialan toimintaa valvovat sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaiset (AVI, Valvira) sekä ostajatahot (Vantaan kaupunki, Valtiokonttori) ja sijaintikunnan Kauniaisten sosiaalipalvelujen viranhaltijat. Lisäksi Kauniala on omaehtoisesti sertifioinut laatujärjestelmänsä ulkopuolisella toimijalla (KIWA) ja toteuttaa säännöllistä omavalvontaa ja sisäisiä auditointeja. Keittiötoimintoja sekä kiinteistön tilaa valvoo terveystarkastaja, paloturvallisuutta tarkistaa säännöllisesti Länsi-Uudenmaan pelastuslaitoksen palotarkastaja.

Toiminnan laatutasoa raamittavat ostajien palvelukuvaukset ja laatuvaatimukset. Pidämme niitä minimivaatimuksina, ja pyrimme parhaamme ja mahdollisuuksiemme mukaan tuottamaan laatua vaadittua enemmän. Tämä kuitenkin vaatii erityistä ammattitaitoa rahoituksen ja organisoinnin suhteen, koska maksajatahot eivät salli hoitopäivähintoihin sisällytettävän ylimääräisiä kuluja (tai se on perustyön rahoituksesta pois).

Geriatrian professori emeritus Jaakko Valvanne kiteyttää haastattelussa 30.1.2019:

– Kyllä siinä ajettiin palveluntuottajakin ahtaalle, kun heidän olisi pitänyt tuottaa laadukasta hoitoa yhä useammalle yhä halvemmalla. Eivät hoitokodit pahuuttaan minimoineet henkilöstöä, Valvanne sanoo.

(Lähde: <https://www.kotimaa24.fi/artikkeli/jaakko-valvanne-lahdin-vanhuspalvelujohtajan-virasta-espoossa-kun-talous-meni-aina-etiikan-edelle/>)

Tämän realiteetin alla Kauniala tekee kaikkensa tuottaakseen vanhuksilleen parasta mahdollista ja yksilöllistä hoivaa, sekä rikasta elämänlaatua.

Lisätietoja: Mervi Ahlroth
toimitusjohtaja, Kaunialan Sairaala Oy
mervi.ahlroth@kauniala.fi, 050-374 2663